

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond.

Clerul nostru militar.

În primăvara anului acestuia, cu ocaziunea sesiunii ultime a delegațiilor noastre, întrunită în capitala țării, am atins și noi într'un articol starea clerului nostru militar, adică a „capelanilor” din armata comună, indicând unele din scăderile acestei instituțiuni accentuând în deosebi, că biserica noastră nu este reprezentată în clerul militar în proporție cu jertfele, ce le-au adus credincioșii noștri pe câmpul de războiu și cu contingentul de feciori voinici, câți îi avem permanent în armată.

Și cum lumea mare este așa de puțin orientată asupra organizațiunii acestui cler, ne-am exprimat dorința a fi din parte competentă lămuriri mai de aproape în acest obiect.

Dorința noastră a aflat resunetul cuvenit, căci în cele ce le publicăm mai la vale ne prezentăm un memorial demn, în care ni se descoperă situațiunea puțin măgulitoare și rolul neînsemnat, ce s'a rezervat bisericii noastre în cadrele miliției.

Din el este evident, că preoții noștri militari în unele privințe stau îndărăptul chiar și a rabinilor ovrei.

Dar nu voim a preocupa pe onorații cetitori, ci lăsăm, ca se-și formeze concluziunile cuvenite din textul însuși al memorandumului compus în cunoștință de cauză, și însușit de-o căldură dragă către biserica ortodoxă, în serviciul căreia stau autorii lui.

Din parte-ne adaugem numai, că precum celelalte biserici din țară, în special biserica protestantă a început a desvolta o acțiune energetică într'un a se da și în armată locul și rolul reclamat de legile țării și de egala îndreptățire a confesiunilor, așa nici noi nu putem desconsidera justa cerere a preoților noștri militari, de a se întreprinde din parte competentă pașii necesari pentru considerarea justelor postulate ale memorandumului.

Fii tuturor confesiunilor o viață jertfesc pentru patrie și tron, egală este jertfa, deci în măsură egală trebuie să se dea atențiunea legii tuturor soldaților, ca astfel îndoită să fie însuflețirea lor pentru armata, care le ocrotesc limba și legea.

Există, ce-i drept, ordinațiuni ministeriale, că oficerii sub amenințarea dimiterii trebuie să învețe în un anumit interval de timp limba feciorilor din regimentul, la care sunt împărțiți. Dar ce folos de asemenea dispozițiuni, dacă din școlile de cadeți s'a scos nu numai studiul limbii române, care până aci se propunea barem în mod facultativ, ci s'a decretat propunerea chiar și a religiunii în limba germană? Si ce frumos ne învață biserica noastră în limba maternă a ne iubi țera, armata, urtea și pe domnitor! Demnitătea bisericii noastre, contingentul soldaților noștri, jertfele noastre în pace și războiu pretind să se dea bisericii ortodoxe române din patrie și în cadrele armatei rolul, ce i se cuvine.

Etă memorandumul:

Exceleția Văstră, Inaltpreasfințite
Domnule Arhiepiscop și Metropolit!
Mărit Congres!

Umiliți*) subscriși preoți militari greco-orientali români din armata comună a monarhiei, având în vedere, că mai mulți membri ai delegațiunii ungare în cele două sesiuni delegaționale din urmă, când s'a tractat budgetul armatei, și-au redicat de repetate ori cuvântul în interesul preoțimei militare protestante, cerând cu multă insistență — în virtutea libertății religioase și a egalei îndreptățiri a confesiunilor — o organizațiune mai corespunzătoare pentru acest cler, respective urgând sistematizarea mai multor (30) posturi de preoți militari protestanți, a unui post de referent în ministeriul de războiu, care să reprezinte și se apere interesele acestei confesiuni la acel for, precum și crearea mai multor posturi superioare, regularea avansării după principiul de drept al anticienității etc. etc., căror postulate urgente cerurile decizătoare ale armatei, vor trebui negreșit să satisfacă mai curând ori mai târziu, și considerând mai departe, că în cadrul actualei organizațiuni a clerului militar, noi pôte ne aflăm într'un desavantaj și mai mare, ca colegii protestanți față de clerul militar rom.-cat. privilegiat: ne permitem spre orientare a Vă atrage înalta atențiune asupra defectușei organizațiuni prezente a preoțimei militare din armată, atât pentru timpul de pace, cât și pentru cazul de războiu, arătându-Vă în special toate normele dispozițiilor noastre organice (Organische Bestimmungen für die Militär-Seelsorge. A. 1. h. 1892) precum și a regulamentului nostru de serviciu (Dienst-Vorschrift für die Militär-Geistlichkeit. A. 16. c. 1887), cari norme sunt de-grădătoare și jignitoare pentru noi și pentru demnitătea bisericii noastre, și în același timp rugându-Vă cu profund respect a întreveni cu înalta-Vă autoritate la forul competent, respective la înaltul ministeriul de războiu al armatei împ. și reg., solicitând delăturarea defectelor organizațiunii noastre și a tuturor normelor și dispozițiilor degradătoare și jignitoare pentru clerul militar greco-oriental.

I. Conform amintitei organizațiuni, statul activ al preoțimei militare din armata comună a monarhiei constă de presinte din:

- 1 vicariu campestru apostolic;
- 1 director consistorial campestru;
- 2 secretari consistoriali campestri;
- 16 parochi militari;
- 1 paroch militar titular la academia tehnică militară din Viena;
- 40 capelani militari de clasa I-ă;
- 54 capelani militari de clasa a II-a, și

7 profesori (cateheți) militari parte de clasa I-ă, parte de clasa II-a, aplicați pe la institutele resp. școlile militare.

La olaltă 122 preoți militari romano-catolici.

*) Onoratele redacțiuni dela foile bisecesei din Metropoliă, sunt rugate — spre orientarea mai timpurie a ilustrilor membrii congresuali — a reproduce acest memorandum în totă estensiunea sa. — Nota autorilor.

La marina austro-ungară aplicați sunt:

- 1 paroch militar;
 - 4 capelani militari de clasa I-ă; și
 - 4 capelani militari de clasa a II-a.
- La olaltă 9 preoți romano-catolici de marină.

Astfeliu suma totală a preoților militari romano-catolici face 131.

Clerul militar greco-catolic constă din:

- 1 protopresbiter militar;
 - 7 capelani militari de clasa I-ă; și
 - 4 capelani militari de clasa a II-a.
- La olaltă 12 preoți militari greco-catolici.

Clerul militar greco-oriental constă din:

- 1 protopop militar;
 - 5 capelani militari de clasa I-ă; și
 - 4 capelani militari de clasa a II-a.
- La olaltă 10 preoți militari greco-orientali.

Clerul militar evangelic de confesiunea augsb. și helv. constă din:

- 1 senior militar;
 - 3 păstori de suflete de clasa I-ă; și
 - 4 păstori de suflete de clasa a II-a.
- La olaltă 8 păstori de suflete evangelic.

Aruncând numai o privire fugitivă asupra acestei organizațiuni defectușe, bate numai de cât la ochi disproporțiunea numerică între preoții militari romano-catolici și cei de alte confesiuni și în special cei de confesiunea greco-orientală.

Acosta disproporție reiasă și mai lămurit din datele numerice ale ostașilor din armată grupați după confesiuni, așa cum le-a prezentat ministrul de războiu delegațiilor cu ocaziunea sesiunii din urmă. Iată datele respective:

225.443	ostași rom.-cat.	cu 131 preoți mil.
27.745	" gr.-cat.	" 12 " "
21.723	" gr.-ort.	" 9*) " "
15.675	" ev.-helv.	" 4 " "
11.928	" ev.-aug.	" 4 " "

Pe baza acestor date se pôte constata următoarea proporțiune între ostași și numărul preoților:

pe 1720	ostași rom.-cat.	cade 1 preot;
" 2314	" gr.-cat.	" 1 " "
" 2413	" gr.-ort.	" 1 " "
" 3818	" ev.-elv.	" 1 " "
" 2982	" ev.-augsb.	" 1 " "

Din aceste date reproduse se pôte constata în mod mai pe sus de totă îndoiala, că în armată elementul catolic față de cel greco-oriental, se află cam în aceeași proporțiune numerică, ca 10 către 1, prin urmare numărul nostru al preoților militari gr.-or. din monarhie — după drept și dreptate — ar trebui sporit încă cel puțin cu 4 și anume cu 4 preoți greco-orientali români.

E semnificativ, că pentru regimentele din Bucovina, cari constau în mare parte, decât nu chiar în majoritate preponderantă din Români, nu e instituit nici măcar un singur post de preot militar român, până când pentru ostașii ruteni de acolo este instituit un preot milit. rutean, actualul protopop militar cu sediul în Liow (Lemberg).

*) Capelanul militar gr. or. sârb din Bosnia, fiind instituit pentru ostașii gr. or. sârbi, dela trupele bosniace indigene, nu s'a computat aci.

În cele de până aci am fi espus prin date numerice organizațiunea statului activ al preoțimei militare pentru timpul de pace și din această espunere este evident, că numărul preoților militari gr.-or. nici de cum nu stă în aceea proporție față de al preoților militari rom.-cat., în care se află considerabilul contingent al ostașilor gr.-or. față de contingentul ostașilor rom.-cat. din armată.

În liniamente generale ținem de necesar se espunem și organizațiunea preoțimei militare pentru cas de rebel.

Articolul X. din „Dispozițiunile organice”, pe care l'reproducem aci în punctele principale, în traducere sună astfeliu:

„În cas de mobilizare se designază pe lângă comanda superioară de armată un capelan militar pentru oficiul pastoral cu împărțirea la cortelul general (Hauptquartier) operătoriu.

La totă comanda de armată (Armee-Commando) se sistemizează un oficiu pastoral castrens (Militär-Seelsorge) cu împărțirea la comanda generală de armată (Armee-General-Commando). Acosta constă din:

- 1 superior campestru (paroch milit.),
- 1 preot milit. ev. (elv. séu augsb), și
- 1 rabiner campestru.

a) De superior campestru se denumesc câte un paroch militar pentru fie-care corp de armată pe durata stărei de mobilizare, care are să eserezie jurisdicțiunea spirituală asupra persoanelor de religiunea catolică împărțite la respectivele corpuri de armată și se controleze serviciul pastoral al preoților de trupe, de divisi și de spitale.

Preotul militar dela cortelul general al comandei superioare de armată, se subordinează cutărui superior campestru.

Superiorul campestru e organul ajutătoriu al comandei de armată în toate afacerile bisericesti de natură militară administrativă.

b) Pentru fie care comandă de armată se designază câte un preot milit. ev. din statul activ, care are să se îngrijescă de afacerile spirituale ale credincioșilor sei, aparținători de respectiva armată, într'un cât aceia nu s'ar țenea de competența unui oficiu pastoral ev. de divisi.

La dînsul sunt avisați în afaceri bisericesti, preoții militari evangelic dela divisiile de trupe ale respectivei armate.

Preotul militar evangelic de armată, ca organ ajutătoriu al comandei de armată, depinde în totă privința dela acosta, respective dela comanda generală de armată.

c) Rabinerul campestru al armatei e chemat a efepți funcțiunile rituale pentru credincioșii sei dela comanda, trupele și institutele aparținătoare armatei.

Posiția de serviciu descrișă în punctul b) se aplică prin analogie și la rabinerul campestru.

Pentru fie-care divisi de trupe se sistemizează în cas de mobilizare un oficiu pastoral militar constătoriu din doi preoți militari.

În scopul acesta se denumesc capelani respective preoți militari evangelic cu considerare la referințele confesionale și limbistice ale trupelor aparținătoare divisiiei. Aceia au să funcționeze la trupele și institutele aviate lor de către comanda de divisi.

În afaceri bisericesti preoții catolici de divisi, sunt subordinați superiorului campestru, er preoții de divisi de alte confesiuni în afaceri bisericesti sunt avisați la cel mai superior (cel mai bătrân în rang) preot militar

de aceeași confesiune, care se află la armata de pe câmpul de operațiune.

Eată cât de nedreptă, de rădătoare și umilitoare este pentru noi și această organizare, în cadrul căreia preoții militari evanghelici, ba chiar și rabinerii campestrii se bucură de mai multă considerațiune ca noi și se află în o poziție mai avantajoasă — ca să nu zicem superioară — față de preoții castrenși greco-orientali, căci până când aceia sunt împărțiți pe la toate comăndele de armată și figurază acolo ca organe ajutătoare în toate afacerile bisericesti de natură militară administrativă, până atunci aceștia sunt aplicați numai pe la divisiile de trupe, unde o reclamă această absolută necesitate, fără însă a figura ca organe ajutătoare la comăndele de divisiu.

Insuficiența numărului de preoți militari gr.-or. activi, în timp de pace de-o parte, rolul inferior al acestora în timp de rebel de altă parte, etă nota caracteristică, etă 1.-ul și cel mai semțit defect al organizațiunii noastre.

II. Al 2-lea defect al acestei organizații zace în clasificarea după rang a preoților militari.

În privința acestor clerici militari rom.-cat. încă se bucură de un privilegiu nejustificat față de clerul militar de alte confesiuni, respective față de noi, deși după principiul dreptății și al ecuității diferența la beneficiu nu ar fi admisibilă atunci, când datorințele și prestațiunile sunt egale.

Spre ilustrarea celor afirmate ne provocăm la împerecherea, că pe seama clerului militar rom.-cat. sunt sistematizate următoarele posturi:

1. Postul de vicariu campestru în rangul al V-lea (rang de general).
2. Postul de director consistorial campestru în rangul al VII-lea (rang de vice-colonel).
3. Un post de secretariu consistorial campestru în rangul al VIII-lea (rang de maior) și
4. 17 posturi de parochi militari asemenea în rangul al VIII-lea, adică în rang de maior.

Pe când deci pentru clerul castrenș român.-cat. sunt sistematizate 20 de posturi superioare, pe atunci pentru noi, respective pentru clerul militar gr.-or. e sistematizat numai un unic post de protopop militar în rangul al VIII-lea accesibil numai pentru cei favorizați de sorte, deoarece avansările se dispun după tură, er toate celelalte posturi de capelani militari sunt în rangul al IX-lea (rang de căpitan), cu care cei mai mulți trebuie să-și încheie cu rezignațiune cariera de preot militar.

În chipul acesta se întemplă apoi nu odată perversitatea atât de umilitoare, că preotul militar gr.-or. cu rang de căpitan are să salute pe un căpitan, căruia înainte cu circa 15 ani i-a fost catichet, respective profesor de religie, căci — vezi bine — așa o pretinde această disciplină militară prescrisă de regulamentul de serviciu (Dienst-Reglement) pentru armată.

III. Al 3-lea defect — pentru noi foarte semțit — al organizației clerului militar este, că noi nu avem din sinul nostru referent bisericesc instituit la ministerul comun de rebel, care se reprezintă interesele noastre binepricupite, ci acestea sunt puse la discrețiunea vicariului campestru romano-catolic, căruia noi preoții militari greco-orientali de și de jure nu-i suntem subordinați, dar de facto da, fiind vicariul campestru în sensul dispozițiilor organice pentru preoții militari art. IV. alineă a 3-a, consilierul ministerului comun de rebel în toate afacerile bisericesti de natură militară administrativă și ca atare chemat a cpina, ori a face propuneri, în toate afacerile personale, prin urmare și în afacerile personale ale noastre, ale preoților militari greco-orientali, cari din a. 1892 încôci constituim un stat concretual

separat de statul activ al preoției militare catolice.

Că vicariatul campestru aieva se înțereză în afacerile noastre personale, această prea bine o știu înșiși prelații bisericești, dar la cas de lipsă o putem dovedi și noi cu act oficios și autentic la mână.

În ce chip însă reprezintă, asigură și menagază interesele noastre vicariul campestru, om străin, ca să nu zicem antagonist față de confesiunea noastră, e pôte de prisos a mai accentua deosebit. Protestele energice ridicate din partea membrilor protestanți ai delegațiunii ungare cu ocaziunea ședinței delegaționale din 6 Ianuarie a. c. (st. n.) în contra ingerințelor necompetente ale vicariului campestru în afacerile preoților militari evanghelici, dovedesc destul de lămurit, că în ce chip ocrotesc interesele necatolice șeful preoției militare catolice.

Dintre alte multe puncte jignitoare și umilitoare ale suscitatorilor dispozițiuni organice, precum și a regulamentului clerului militar pentru noi, ne mărginim a remarca numai următoarele:

a) Starea inferioară, ca să nu zicem chiar subordinată, a noastră față de parochul militar (rom.-cat.), care în înțelesul art. VI, alin. 2 din amintitele dispozițiuni organice, este organul ajutătoriu și referent al comăndei militare teritoriale, resp. a comăndei unui corp de armată în toate afacerile bisericesti de natură militară administrativă.

Deși în art. VIII alin. 4 din descitatele „Dispozițiuni“ se zice, că preoții militari greco-orientali sunt în totă privința subordinați comăndei militare teritoriale, totuși din împerecherea, că parochului militar, ca preot romano-catolic i se transpun din partea respectivelor comănde militare toate afacerile bisericesti și de îngrijire sufletescă spre opinare și ce e mai mult, că lui i se încredințază de comun în tot anul și formularea listei de conduită și de calificățiune și asupra noastră a preoților militari greco-orientali, dela care descriere depinde avansarea noastră, se pôte deduce cu drept cuvânt inferioritatea, dependența și quasi subordinația noastră față de parochul militar romano-catolic, care în calitatea sa de referent al comăndei militare teritoriale resp. a unui corp de armată, pôte tracta afacerile noastre personale și a decide asupra viitorului nostru în modul cel mai arbitrar, eventual și fără cea mai mică restricțiune.

β) Preterarea noastră la celebrarea liturgiei campestre la anumite ocaziuni festive.

Într'o garnisonă, unde se află d. e. doi séu mai mulți preoți militari de diferite confesiuni, la anumite ocaziuni p. e. la „ziua împăratului“, serbarea aniversării zilelor memorabile ale regimentelor etc. preotul militar are totdeauna preferința de a celebra liturgia campestră chiar și în cazul acela, când credincioșii lui din aceeași garnisonă, séu dela regimentul respectiv ar fi în minoritate disparentă față de ostașii de altă confesiune. Observăm la punctul acesta, că prerogativa, ce și-o arogă preoții militari rom.-cat. la celebrarea liturgiei campestre nu e întemeiată nici pe regulamentul, nici pe dispozițiunile organice, ci eschisiv uumai pe us.

(Va urma.)

Disolvarea camerei austriace.

Wiener Zeitung publică un decret imperial, cu data de 7 Septembrie n. pentru disolvarea Camerei deputaților. Ziarul zice, vorbind de această măsură, că poporul n'a putut vedea realizându-se nici una din dorințele sale, că Austro-Ungaria n'a putut participa la dezvoltarea economică, industrială și comercială a celor-lalte State și că toate sfurtările guvernului pentru a face să înceteze tristele evenimente din urmă au rămas zadarnice. Disolvarea Camerei a devenit astfel o necesitate imperioasă. Guvernul rōgă populațiunea să aibă în vedere, la noile alegeri, aceste nevoi economice; puterile Statului vor fi astfel întărite.

În consiliul ministerial de Sâmbătă s'a fixat termenul alegerilor astfel: În toate provinciile și curiile electorale cu excepția Galitiiei, Bucovinei și Dalmației, alegerile vor fi între 2—15 Ianuarie 1901, ear în Galitiia, Bucovina și Dalmația în curia a 4-a și a 5-a în intervalul dela 15 Sept. până la Crăciun; în celelalte curii alegerile se vor face din 2—8 Ianuarie a. 1901.

Revistă Bisericească.

Implinirea datorințelor clerului față de Dumnezeu și față de popor.

(Fine.)

Într'un mod trebuie dat povețe îndreptătoare celor sêraci, într'alt mod celor bogați. Cei sêrmani trebuie consolăți în starea lor ear' cei bogați trebuie admoniați în desfrânările lor, pentru ca să se depărteze de superbiă. Cătră o femeie văduvă zice Domnul prin profet: „Nu te teme, pentru-că te-ai rușinat, nici sêți fie rușine pentru că te-ai ocărât, că de rușinea ta vecinică vei scăpa și de ocară văduviei tale mai mult nuți vei aduce aminte“ Is. 54, 4.

Ear' sântul apostol Pavel zice cătră discipulii săi: „Porunciți bogăților să nu fie superbi și să se încredă în avuția trecătoare“. I Tim. 6, 17.

Să pare a veni marele apostol Pavel în contrazicere cu preceptele sântei scripturi aici. Însă dacă băgăm mai bine de seamă fôrte adevărat grăește, deoarece numai slăbiciunile trebuie cu blândete corese, față de superbie, o însușire dintre cele mai funeste în viață trebuie să te porți cu strictete. Acelora, cari se veselesc într'un mod, care i duce la îngâmfare, trebuie să le aduci aminte de intristare, ear' celor întristați să le aduci aminte de bucuria ce i așteptă în ceriu. Cătră cei, cari sunt încontinuu veseli, desmerdați zice Domnul: „Vai de voi, cari rideți acum pentru că veți plânge și vă veți tângui“. Luca 6, 25. Pre cei supuși să nu i măchnescă poziția lor umilită, ear' cei, cari pörtă un oficiu ôrecare, să nu devie superbi. Supușii trebuie îndemnați a îndeplini cu scumpătate datoritiile lor, pontru cari au să guste și rōdele muncii, ear' cei mai mari să nu demânde mai mult decât pot îndeplini supușii, deoarece și părinții numai aceea demândă copiilor lor să facă, ce le este cu puțință și ce e amăsura puterii lor.

În cas contrar devin neascultători, educația e falsă și influința rea și o arată în întreg decursul vieții lor. Celor învidioși să le aduci aminte de însușirile bune ale altora să nu siuiască și ei a' și câștiga astfel de însușiri. Dacă le face cineva bine, întreit și înpătrit să tacă și ei altora, nu numai să întorcă celor ce le-a făcut bine, că și făcătorii de rele să ajut reciproc.

Celor sântoși trebuie să le aducă aminte să folosescă sântăteea întru fericirea sufletului, după cum zice apostolul Pavel: „Atuncea trebuie folosit timpul întru câștigarea fericirii de veci, când darul lui D-zeu e reversat asupra ta“.

Bolnavii trebuie consolăți, și cu atât mai vêrtos trebuie considerați de fii ai lui D-zeu, cu cât mai mult sunt pedepsiți. Celora, cari să tem de suferințe, trebuie pus în perspectivă vremelnicia bunurilor lumesci, pentru că acestea stau și la dispoziția celor răi și știut e, că omul prin suportarea necasurilor, a greutăților lumii acesteia își arată taria caracterului; dacă stă cu capul ridicat la ori ce greutate, ca goronul, care după vifor încă stă în sus, deși acesta s'a despoiat de unele crengi mai slabe, nu ca trestia, pe care o afundă și cel mai mic vânt, în mocirlă și după aceea ear' își ridică capul, se n'țelege atuncea e murdară și mai despoiată de crengi ca goronul.

Noi, cari avem a păstori conștiincios turma cuvântătoare, să ne arătăm demni de numele „preoți cu crucea în frunte“, care ni s'a dat în timpul cel mai critic pentru națiunea noastră! Pentru-că numai aceia, cari și curățesc duhul lor, cari și împodobesc inima și mintea cu lucruri folositoare tuturor și plăcute lui D-zeu, aduc jertfă însușită și fără de môrte Tatălui ceresc, a cărui slujitori sunt.

DIN BUCOVINA

(Persecuțiile guvernului contra „Deșteptării“). Decând ziarul *Deșteptarea* a luat rolul sistatului organ Patria, purtând cu mare vigôre lupta pentru cauza cea sântă a fraților bucovineni, br. Bourguignon exercită cea mai strașnică censură asupra celor scrise în *Deșteptarea* prin confiscarea a tot ce nu-i convine.

Din primul articol al Nrului 28 n'a fost lăsat de cât o mică parte de la început și câte-va rânduri de la sfârșit. Prima pagină a suplimentului „*Ne-au aruncat la pământ și biserica*“ e albă cu desăvîrșire, iar din pagina a 3-a numeroase pasagii sunt date afară.

În articolul confiscat *Ne-au aruncat la pământ și biserica*, publicat de „*Apărarea Națională*“, se arată cum înainte de a ajunge Bucovina la Austria biserica ortodoxă română gospodăria cu averile sale, după cum voia. Acum însă trebuie să se mulțumescă cu sfârșiturile, ce le capătă după multe rugări dela guvern.

Iată un fragment din acest remarcabil articol:

„Astă-zi preoții cei zeloși și buni sunt prigoniți la fie-care pas, cei răi sunt decorați pentru faptele lor cu ordine și cruci. Astă-zi în biserica noastră virtutea plânge la gard, iar patima șeade la masă pe locul de frunte. Astă-zi ori avem Mitropolit ori nu avem Mitropolit, ori avem consistor și protopopi ori nu-i avem.. tot pe una ese, căci dôră așa și așa nu ce află de bine consistorul și protopopii, ci ceea-ce află de bine presedintele, sântnicii, și căpitani lui, aceasta rămîne. Astă-zi guvernul numai de botezat și de îngropat nu s'a apucat încă, de alt-fel în toate trebile bisericești noastre se amestecă, toate le face. Ast-fel din ce în ce tot mai mult se prăbușește biserica noastră, tot mai mult se depărtează preoții cei buni, tot mai mult se înalță la ranguri mari preoții cei nevrednici, tot mai multe patimi se furișază și învenineză trupul bisericești noastre...“

NOUȚĂȚI

Parastase. Dumineca trecută după oficierea s. liturgiei, la care răspunsurile le-a dat un escelent cor bisericesc sub conducerea dlui profesor seminarial Timoteiu Popoviciu, s'a săvêșit parastas în amintirea decedaților clerici Iuliu Némș și Eugen Sêrb, din partea colegilor lor. La actual acesta au participat și Esceleția Sa I. P. S. nostru metropolit Ioan împreună cu numărul public asistent la oficiul divin.

Tot din incidentul acesta s'a trimis pentru „masa studenților din Brad“ suma de 20 cor. 60 fil., colectată dela colegii amintiților repausați.

— Astăzi s'a săvêșit parastas anual în amintirea decedatului căpitan în pens. Petrașcu.

Dela Băile-Herculane. Rapôrtele so-site spun, că adunarea Asociațiunii e bine frecventată. Duminecă s'a ținut serviciu divin în biserica gr. or. din Băile-Herculane, pontificând protopopii Ghidiu, Mihail Popovici și Vasiliu Popovici. La discursul de deschidere avântat, ținut de președintele Asociațiunii dl preposit I. M. Moldovan a răspuns din partea Caransebeșenilor dl ppresbit. A. Ghidiu, er din partea societății pentru fond de teatru a salutat Asociațiunea dl Iosif Vulcan.

Dela „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“. În ședința direcțiunii dto. 8 Sept. c. s'a luat la cunoștință, încasările taxelor făcute pentru reposații membri: Maria Popadan, Stefan Vlad, ziler, George Dumitru, culeg. tip. și Elena Țarcă. Reuniunea a solvit erezilor acestora 404 cor. și s'au detras în favorul fondului de binefacere 40 cor. 40 bani. Acestui fond i s'a hotărât menirea de a servi la înființarea unui asil (pentru orfani și ômeni neputincioși). La acest fond și-au dăruit competențele lor statutare directorul Pantaleon Lucaș și secretarul Vic. Tordășanu. Averea în bani a Reuniunii, esclusiv unele taxe încă neincasate pentru Elena Țarcă, face peste 700 cor. Având în vedere marele număr al acelorora, cari ar dori să între în șirul membrilor Reuniunii ce azi numără 350 membri, — se înființază a 2-a secție a Reuniunii cu alți

300 membri, cari au a solvi 2 cor. taxă de înscriere. Secțiunea a II-a se va activa după ce se vor fi înscris cei 300 membri. Înscrieri se pot face la ori care membru din direcție în curs de 30 zile.

In cercul Bozovicu din dieces *Caransebeșului*, a fost ales deputat congresual dl *Dr. Atanasie Bradean*, medic în Bozovicu.

Dela reuniunea sodalilor. La „*fondul de acuire a unei case proprii cu o hală de vânzare*” a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au contribuit cu câte 20 bani:

Maria Birlea n. Rotariu, Filip Gligor, econom, Maria Gligor n. Man, Iosif Goga, paroch, d-na Aurelia Goga n. Bratu, inv. (Rășinari); Valeriu Popovici, paroch, Ana Popovici n. Bêrz (Sibiel); Valeriu Millea, notar (Tilișca); Adolf Benigni, C. P. M. P., Traian Mețian, prot., Elrosina Mețian n. Tipeiu, Eugenia Mețian jună, Sora Mețian n. Comșa (Zernești); Traian Mețian, inginer (Belgia); Sergiu Medean, proptor., Elena Medean n. Tipeiu, Virgilia Tipeiu jună, Ioan Tipeiu, protpres. emer., Hortensia Medean jună (Sebeșul-săsesc); Ioan Ghibu, profes. sem., Valeriu Ghibu, abiturient, Moise Lazar, asesor consistorial; Vasile Gămulea, funcționar „Albina”, veduva Maria V. Gămulea, și Leontin Pușcariu, funcționar la „Albina”; d-na Maria Dr. Maier n. Dancăș, ved. de protpresb. (Seliște); Bucur Dancăș sen., Maria B. Dancăș (Rășinari); Victor Brote, silvicultor; Dora Brote nasc. Dancăș (Valearea, România); Genică V. Brote (Rășinari); Iuliana Dancăș; Mițica Dancăș; Ana Dancăș, Cornelia Dancăș, Veturia Dancăș, Dora Dancăș, jună, Bucur Dancăș, june, Ionel Dancăș, june, Ana Boiđocan n. Dancăș, Bucur Dancăș (Nyitra); Irimie Dancăș, propr. (Rășinari); Savu Timariu, inv. (Pianul-inf.); Aurel Stoica, asistent de inginer de com.; Silvia Stoica n. Moldovan; N. N.; Nicolae Savovici; George Muțiu, culeg-tip.; Ioan Imbăruș, expeditor la „Tribuna”; Maria Grecu, Eugenia Grecu, învățătoare; Ioan Ganea m. cojocar; Ioan Marton, tapetar (Șoala); George Mocean, culeg-tip.; Ioan Fakesch, sergent; Dr. Ioan Bunea, profesor Brașov. Nicolae Vătășan, prof.; Nicolae Șurean, învăț., Dumitru Șurean, paroch (Cristian); Valeriu Arsenie, inv. (Gurarului); Valer Tăbăcariu, jurist, Constantin Colbasi, propr. (Spring); Eliseu Moga, preot, Regina Moga n. Pop (Apahida); Nic. Mois n. mäsar (Seliște); Emanuel Beșu, paroch, Aurelia Beșu n. Albini (Zlatna); Emil Popp, propr., Carolina Popp, Miți, Melania și Hareti Popp (Bobohalma); Ioan Bonferdt, restaurant, Domnica Milea, Laurentiu Ciocă, paroch, Sălciva-de-jos; Isaia Henteș, paroch, Victoria Henteș, preoteasă, Ocna-Sibiului; Genadie G. Bogoevici, ieromonach, Budapesta; Demetriu Bogoevici, preot, Bania; Dumitru Sêrbu, funcț. la „Transilvania”, Maria Sêrbu nasc. Morariu; Clemente Nicola, paroch; Silvia Nicola, preparandă (Slimnic); Ioan Fodorean, Aurelia Fodorean, jună (Moșna); Leontin Simonescu, secretar metropolitan; Ioan Nicola, par. și Rachila Nicola n. Onet, preoteasă; Sabina Nicola, jună; Minerva Nicola, jună; Petru Nicola, student; Mircea Nicola, Viorela Nicola, Viorel Coriolan Nicola (Albac-Arada); Teodor Cotuș, paroch (Diug); Ioan Mihaiu, Susana Schmidt și Avram Armean, corectorul Tipografiei archidieceșane.

Profesor nou. La școlă reală de stat din opidul *Deva*, a fost denumit de profesor, dl Iosif *Botean*, absolv. al facultății filosofice din Cluj și fost stipendist din fundațiunea lui Gozșdu. Ii dorim viitor încoronat de succese.

Aniversarea 10-a dela mörtea lui Vasile Alexandri. La 27 Augus a. c. s'au împlinit 10 ani dela mörtea ilustrului bard dela Mirești, *Vasile Alexandri*.

Comitetul național studentesc din *Iasi*, conștient de datoria sa, a serbat cu cinstea cuvenită această zi în care mörtea a răpit din mijlocul poporului român pe acela ce i-a cântat mai mult de cât ori care durerile și bucuriile sale.

Sinodul parochial din Cărpiniș (ppiatul *Mercurei*) pentru alegerea de învățător la postul al 2-lea, e convocat pe 3/16 Septembrie a. c.

O datorie. *Timpul* a luat inițiativa laudabilă pentru deschiderea unei subscripții publice pe sêma neconsolatei familii a profesorului Mihăileanu, până ce parlamentul va putea sê-și îndeplinêscă sfinta datorie de a asigura sörtea familiei remase fără sprigin.

Treceri în masă la protestantism. În provinciile ereditare ale coronei austriace cucerește tot mai mult teren bise-

rica evanghelică, mai ales clasa inteligentă este care părăsește în masă catolicismul. Astfel nu de mult a trecut la biserica evang. rectorul universității tehnice din *Graț*; ear în *Mürzschlag* s'a constituit o nouă comunitate bisericească evang. În *Turn I. Teplitz* au trecut 55 persoane, în *Reitendorf* (Moravia) 42 persoane la protestantism. Töte acestea dovedesc, că mișcarea „*Los von Rom*” e în continuă creștere.

Fabrica de conserve Transsylvania din *Deva* și-a început activitatea, pregătind must de pöme, compoturi de pere, prune, smeură și cörne, faguri de cêră, bureți simpli și papricați în cutii. Expedarea se începe în săptămâna viitoare.

Baronul Adolf Rotschild, care a murit nu de mult la Paris, a lăsat prin testament mai multe milioane spre scopuri de binefacere. Astfel pentru comunitatea israelită din *Neapole* a testat 100,000 lire; pentru o școlă israelită tot de-acolo a testat 100,000 lire; pentru înființarea unui spital israelit 50,000 lire. Pentru o școlă israelită în *Geneva* a lăsat 50,000 franci; pentru sêracii din *Frankfurt l. Main* 100,000 franci; pentru institutele de binefacere din *Neapole* 100,000 lire; pentru cele din *Geneva* 50,000 franci; pentru casa sêracilor din *Neapole* o rentă de 5000 fr.; pentru institutul orbilor din *Frankfurt* o asemenea rentă. Afară de acêsta, spitalul de copii din *Geneva* va cãpêta 200,000 fr. și sêracii din *Geneva* 100,000 fr. Familile muncitorilor sêraci din *Geneva*, cari ajung în miseria în urma decedării capului lor, vor primi anual 5000 fr. Vila de lângă *Geneva* a testat-o Rotschild, ca sê se înființeze în ea un *institut de oculistică*, spre care scop i-a asigurat anual o rentă de 80,000 franci.

Scrisöre din Cohalm.

Onorată Redacție!

Vê rog sê binevoiți a face loc, în prețiosul D-Vöstre organ *Telegraful Român* unei scrisori mai detaliata despre trecutul și prezentul despărțământului nostru XXVII Cohalm al „Asociațiunei”.

Ceva din trecut.

Despărțământul nostru XXVII-lea trãește de un deceniu. Adunarea generală din Reghinul säsese, ținută pare-mi-sê prin anul 1889, a decretat înființarea unui nou despărțământ în ținutul Cohalm și jur. Comitetul central în anul 1890 și jur. Decembrie a trimis un apel inteligenței din Cohalm, pentru a se constitui în despărțământ.

Zis... și făcut! În același an sê pun bazele sus-amintitului despărțământ.

Aceia, cari au pus temelile, pe cari s-a clădit edificiul lui, au netăgăduitul merit de-a fi făcut posibilitatea, ca mândra noastră instituție „Asociațiunea”, sê ne îmbrățișeze cu căldură, la sinul sêu binefăcător și pe noi Români din Cohalm și jur. Nu vrêu sê-i amintesc, căci: „nomina sunt odiosa”! Cine nu-i cunoște scruteze mersul Asociațiunii și hotărârile ei.

Cine însă vrea sê tăgăduiască și sê zică că n'au merite, ... poftescă!

Vor zice însă Dlor: „Ce merite? Meritele, că până aci despărțământul a fost în cöda fraților sei, că n'a făcut nici-un sporiu și că de-abia s'a susținut”!

S'ar părea că adevêrul e pe partea acestor Dni. De facto însă nu e așa! Sê vedem așadar!

E adevêrat că până aci puțin sporiu a făcut despărțământul nostru. Trebuie sê recunöștem cu regret — după cum exact ne arată organul oficios „*Transilvania*” — că locul despărțământului XXVII. Cohalm era în cöda.

Membrii numêra 5—6, așa că deabia sê putea înjgheba un comitet cercual, și pöte numai împrejurării norocöse, că numêra în șirul membrilor sêi și unul pe viață, are a'și mulțumi azi existența.

Adunările generale erau — pot sê zic — triste! Abia lua parte 2—3 inteligenți și câte-un țêran rătăcit pe acolo, care vezi-bine, credea că e vorba de comasație (!) După ședință sê împrăștiau care în cotro la ale sale. Resultatul material era slab, cel moral dezastros. Așa a durat bôla asta 10 ani! Desperaseră Români de sörtea lui și acum ajunseser rindul la: „To be or no to be”?

Ei și astea sînt merite — vor zice D-lor? ...

... Anume și cu tötă ocazia am căutat sê mă conving despre cauzele adevêrate, cari

au făcut atâta vreme, ca o instituție, atât de necesară nouă Românilor de aci, sê tânjască, se vegeteze numai.

Am cerut informații dela unii și dela alții. Imi spunêu: „Tötă vina o pörtă cărmătorul”! Ba mai zicêu eară: „Comitetul e cel cu musca pe căciulă, căci nu e destul de zelos”! În sfârșit: „Quot capita tot sensus”!

N'am mai întreat, ci mi-am făcut însumi judecata căci: „relele nu vin de dinafară”!

Cauzele — după mine — sînt următoarele: *Sentimentul social rudimentar, lipsa simțului de jertfă, indolența inteligenței noastre — pușină, câtă e — și la urmă mai contribuie la rêu și contactul cu populația säsescă, care pe la noi, pare-că timpește tot idealismul în poporul nostru.*

Deci susțin și afirm că e meritul veteranelor — necontestatul merit — de-a fi susținut despărțământul (gardul făr' de nici-o proptea) în vremea, când bîntuia vifore... nu e nici o glorie, nu e merit, a privi fără grijă, fără milă, cum sê zbuciumă „o instituție culturală română”, în agonia morții! Așa Dlor! E ușor a afla defectele lucrurilor, dar e frumos a le îndrepta, a le face sê prospereze!!

Semne bune.

Când însă lipsa e mai mare, atunci ajutorul lui Dzeu e mai apröpe; și Dzeu care pörtă de grija noastră s'a îndurat a ne da nădejdi calde!!

Ziua de 26 August s. n. a fost o zi care formeză epocă în viața despărțământului Cohalm.

Era o zi frumoasă. Cerul era senin... natura mândră! La örele 2 vedeai cum Români sosiți, grupuri — grupuri țin drumul bisericeii gr.-or. Incet — încet vinea și de ici și de colo câte unul. La örele 3, în frumoșă biserică gr.-or. din loc era mulțor public. Pare-că „ți creștea inima, când vedeai că totuși Români pot face câte- ceva când voesc! Numai voință trêbuie!

Cu vie satisfacție observ, că trêbuie sê înregistrez un caz, — nu tocmai extraordinar — dar pentru noi Cohälmenii, îmbrucător, că avem și dame și d-selle între noi. Laudă sê cuvine femeilor, cari pentru întâia öra sê interesază de cultura Românească pe la noi.

Amintesc pe Dnele: proptor. Mircea, Dr. Elefterescu, Maria Berca, Dșörele: Maniu, și M. Berca. Dee Dzeu ca pe viitor cât de multe Dne sê vedem la adunarea generală!!

Chiar și miliția a fost reprezentată prin Dl cadet R. Brotea. La örele 3^{1/2} Dl Director, proptor. N. D. Mircea, deschide:

Adunarea generală.

Prin o vorbire frumoasă ne desfășură trecutul despărțământului. Sê execută apoi p. 2. La p. 3 din program „Înscrierea de membrii noi” trêbuie sê me opresc. Se declară membrii noi plus cei vechi: Dl director N. D. Mircea, G. Spornic paroch Cohalm, G. Repede paroch Homorod, I. Brotea paroch Matiaș, I. Berca paroch Merchiaș, II. Buzea paroch Ștena, I. Urs profesor, I. Buzea com. de pol., Z. Borcoman inv. Cohalm, G. Borcoman meseriaș Cohalm, I. Sêracu econom Cohalm, L. Barbu m. ordinar, G. Andron inv. Ungra, A. Bănuț jur. Dl Dr. Elefterescu membru vechiu al „Asociațiunii plătește taxa la despărțământul nostru și astfel sê declară membru al sêu.

Anul trecut au fost abia 5 membrii — vedem deci cât-de-cât progres!

Membrii ajütători: Dni A. Boer eroitor I. Hoizea inv. și M. Ionescu inv. Cohalm. Laudă merită tötî ömenii de bine, cari au arêtat cu ocazia asta, că dacă e voință, e puțință!!

Lipsind un membru din comitet și totodată fiind vacant postul de vicepresident, e ales cu unanimitate între urale de „sê trăiască”, Dl Dr. Elefterescu prof. De bibliotecar e ales Dl G. Andron inv.

Mai amintesc încă următoarele frumoșe fapte: Dl Dr. Elefterescu desemnă un premiu de 20 cor. pentru cea mai bună *grădină de „legumărit și pomărit”* și dă 10 exemplare din cartea sa intitulată: „*Predice*”, pentru a sê vinde în favorul noii biblioteci ambulante.

Faptele vorbesc dela sine.

Un punct gustat și totodată förte folositor a fost disertatiia Dlui Dr. Elefterescu:

„Câteva cuvinte despre pomenile la Români”, în care ne arată în termeni frumoși nenumăratele vifore ce au trecut preste capul bietului Român. Dar' tocmai de aci conchide förte logic la vitalitatea poporului nostru și arată cumcă „colibei țêrânești avem de-a mulțumi existența noastră.

„Ea a fost talismanul, care ne-a scăpat de peire”. „Aici sub paiele afumate, plouate și bêtute de vânt stă ascuns geniul Românismului”, zice Dsa!

Sînt însă și rele, cari bîntuie în interiorul acestei colibi, ca: jaful în mănăcări dar mai ales în bêturi spirituöse, cu ocazia pomenilor. Combate cu arme puternice datinele aceste rele.

Spune mai departe Dsa: „Azi a ajuns de nici odată nu mai lipsește rachiul de pe masa românului, nu mai pöte face nici-un pas fără rachiu; la botezuri beutura, la cununie beutura, la pomeni beutura, la vânzări beutura...”

Ar fi bine de cumva s'ar publica în vre-un jurnal la noi. În România a tipărit D-sa în „*Lumina Satelor*”.

Zelosul autor a fost viu aplaudat!

S'au mai propus fel de fel de reforme și ameliorări la care au luat parte în discuție Dni: I. Berca, G. Andron, I. Ursu, I. Brotea zeloșii membrii ai despărțământului.

După exhaiurarea programului, dl director mulțumind publicului pentru asistare, închide ședința la örele 5^{1/2}.

La „Grădina Szabó”!

După ședință tot publicul în convoi frumos a mers la sus-amintitul loc.

E un ce fenomenal, ca în Cohalm sê vezi 10 Români inteligenți adunați undeva sê-și petrecă. Și noi am fost 30 persoane! Și ne-am pus pe chef și ne-am petrecut românește!

Din treizeci de guri a rêsunat „*Deșteaptă-te Române*”; säsimea de afară credea că êră sê începe acuși revoluția. Sê înspăimântase de Valachi!... și cânta Radu din viöră... și cântam și noi.... „Dar ce sê scriu? Ori cum sê scriu... E ne'implinit”!

Ca la ori-ce ocazie, așa nici aci n'au lipsit toastele. A vorbit din inimă Dl director, protpresbiterul N. D. Mircea.

Au mai cuvântat: Dr. Elefterescu, I. Brotea, I. Berca, G. Andron și alții. Insufleșirea era la culme!

Dar cum nimic nu e fără de sfêrșit... așa și petrecerea noastră a trêbit sê se sfêrșescă! Incă un „*Hai sê dăm mână cu mână*” — ș'apoi întovărășiți de accentele dulci ale „*Marșului lui Iancu*” ne-am despărțit târziu nöptea.

„Hai sê dăm mână cu mână”!

Tot începutul e greu — sê spune. Începutul s'a făcut. Rolul despărțământelor e ca sê-se pue în imediat contact „Asociațiunea” cu poporul. Cum sê ajungă însă în atingere cu poporul, când nici reprezentanții unei comune — preotul și învățătorul — nu sacrifică nici un filer pentru cultura noastră națională, pentru unica noastră instituție de ast-feliu „Asociațiunea”. *E rêu destul că din 22 de preoți gr.-or. din despărțământ — membrii sunt abia 4; din cel puțin 28 învățători: (grijiți): 2. Horribile dictu!*

Unde ești preoțime, unde sunteți „*luminătorii poporului*”?

Rog din tot sufletul meu pe D-nii preoți și învățători, ca pe viitor sê se ridice la nivoul, ce-l pretinde azi lozincă națiunei românești: „*Cultura națională*”.

Lase la o parte micile mizerii, personalitățile și alte nevoi ce-i apasă.... vie și înroleze-se cu dragoste sub mândrul stég al „Asociațiunii” și îi asigur că vom înjgheba un despărțământ, care nu mai are sê stee în cöda!

Utinam videam! Primiți etc.

Cohalm, la 30 August n. 1900.

stud. jur.:

Aurel Paul Bănuțiu,
membru al „Asociaț.”

Posta Redacțiunei.

Un parochian și Dr. Corespondențe anonime nu publicăm.

A Vlad. Am respuns într'un număr anterior.

Ad Nr. 270/1900.

[170] 2-3

Concurs

Pe baza ordinului consistorial ddo 1 August 1900 Nr. 6473 B. pentru ocuparea parohiei de clasa a II-a Veneția-inferioară, protopresbiteratul Făgărașului, se descrie prin acesta concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu această parohie dau suma de 1290 corone scriși una miă două sute nouăzeci corone statorite în ședința comitetului parochial ddo 13 August 1900.

Din unele venite compete și cantorului și celorlalți servitori bisericesci a treia parte.

Concurenții se pot informa despre starea parohiei, respective a venitelor atât la oficiul protopresbiteral cât și la oficiul parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigore suscrisului oficiu protopresbiteral în termenul susindicat.

Făgăraș, 18 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan
protopop.

[174] 2-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci la școlile mai jos însemnate în protopresbiteratul Dobrei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Lăpugiul-inferior — Ohaba, un post de învățătoriu ambulant cu salariu de 600 cor. și quartir natural.

2. Bastea—Holdea—Coșești, un post de învățătoriu ambulant cu salariu de 600 cor. și quartir natural.

3. Stăncești—Ohaba—Făgețel, un post de învățătoriu ambulant cu salariu de 600 corone și quartir.

4. Rădulești, un post de învățătoriu cu salariu de 600 cor., quartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigore în termenul deschis subsemnatului oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Dobrei.

Dobra, la 20 August, 1900.

Iosif Morariu
protopresbiter.

Nr. 540—1900

[156] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele în semnate mai jos, protopresbiteratul Iliei, se descrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“.

1. Bicău, lângă Brănișca, cu salariu anual de 600 cor., și adevă: în bani repartizați în popor 280 cor.; în naturale 140 cor. folosirea unei grădini de fânaș 90 cor.; venitul cantoral 30 cor., 3 stângini de lemne din care are să se încălzescă și școla; grădina de legumi și quartir în edificiul școlii.

2. Brănișca, cu salariu anual de 600 cor.; în bani din repartiziune în popor 480 cor., folosirea unei grădini 20 cor., venitul cantoral 30 cor., 3 stângini de lemne, din care să se încălzescă și școla 60 cor., din didactrul dela străini 10 cor. și quartir în edificiul școlii.

3. Burjuc, cu salariu anual de 600 cor., și adevă: în bani repartizați

în popor 204 cor., ca întregire dela stat 34 cor., din interesele crășmăritului trei lunar 36 cor., dela biserică 20 cor., folosința porțiunii de pământ 306 cor., lemne, quartir și grădina de legumi.

4. Cerbia cu filia Pogănești, cu salariu anual de 600 cor.: din repartiziune în popor 320 cor., în naturale 60 măsuri bucate parte grâu parte cucuruz în preț de 180 cor., venitele cantonale circa 100 cor., lemne de ajuns, quartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

5. Certejul de jos cu filia Coaja, cu salariu anual de 600 cor., și adevă: 441 cor., din repartiziune în popor, din cameta împrumutului dela stat 86 cor., în lemne de foc 73 cor. și quartir liber.

6. Glodgileșciu, cu salariu anual de 600 cor.: în bani din repartiziune 302 cor., în naturale 49 măsuri de cucuruz în preț de 98 cor., folosința pământului școlar numit „Cetățena“ 76 cor., ajutoriu dela stat 124 cor., quartir în edificiul școlii, 2 stângini de lemne și grădina de legumi.

7. Godinesci, cu salariu anual de 600 cor., și adevă: în bani din repartiziune 230 cor., folosința unui pământ arătoriu și fânaș de 4 jugere în preț de 100 cor., în naturale 115 ferdele cucuruz 230 cor., doi stângini lemne 40 cor. și quartir în edificiul școlii.

8. Zam, cu salariu anual de 600 cor. în bani repartizați în popor, 32 metri lemne, din care să se încălzescă și școla, pentru serviciul cantoral are partea usuată din venitele parochiale, quartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

Dela reflectanții la aceste posturi se cere, ca să se presente până la alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică din comuna la care au concursat, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesci și pentru luarea de informațiuni despre modul de plătire al salariului, deobligați fiind ca învățătorii a ține strană în biserică și a instrui pe școlari în cântări.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au să-și așternă suplicile lor concursuale instruite conform normelor din vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Ilie, la 3 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter

Nr. 794/1900.

[175] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele:

1. Bârghiș și

2. Verd, din protopresbiteratul Agnitei, se descrie prin acesta concurs cu termen de 10 zile dela I-a publicare în „Telegraful Român“.

Salariul împreună cu aceste posturi este pentru

1. Bârghiș 600 cor. din repartiziune dela popor, quartir și lemne de foc.

2. Verd, 600 cor. parte din alo-diul comunal, parte din cassa bisericeii și o parte prin repartiziune dela popor, quartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor avea a conduce cântările liturgice cu elevii de școlă în totă Dumineca și sârbătorea, a instrua în serile postului dinaintea nașterii lui Christos și în Duminecele și sârbătorile din Paști până în Rusalii pe adulți în catechizațiune, precum și a-și așterne petițiunile de concurs în termenul prescris subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Nocriciu (Ujegyház), în 22 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Nicolau Moldovan
adm. prot.

Nr. 835—900.

167 3-3

Concurs

Pentru ocuparea vacantelor stațiunii învățătoresci din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Târnavei, se descrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ și anume:

1. Boian, salariu 600 cor., quartir în edificiul școlii, grădina de legumi și lemne pentru foc.

2. Chesler, salariu 600 cor. în bani și naturale, terțialitatea din stola preotului, având alesul învățătoriu să conducă și cantoratul, și quartir în edificiul școlii.

3. Heria, salariu 600 cor., quartir și grădina de legumi.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigore, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Cetatea de baltă (u. p. Küküllövár) până la termenul fixat.

Cetatea de baltă, 9 August, 1900.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnavei.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Neuzit de eftin!

355 bucăți obiecte importante
numai pentru 3'60 Corone.

1 orologiu aurit elegant dimpreună cu un lanț frumos cu garanță în scris de un an, 6 bucăți batiste fine colorate sau albe, cu perle orientale, podoba cea mai frumoasă pentru dame, 1 inel draguț pentru domni cu imitație de petra scumpă, și pentru dame, 1 garnitură de nastori aur-double pentru manchetă și cămașă, toate cu mecanism patent, 1 sipcă de sugarete admirabilă cu chihlibar, 1 briceag forte fin, 1 bucată săpun pentru toaletă, 1 portemoneu de piele, 1 oglinduță cu cutie, 1 păreche butoni cu imitație de brillant, 1 notiț pe vecie, 20 obiecte necesare la corespondență și încă alte 255 obiecte diterite, cari sunt necesare în casă, gratis. Toate dimpreună cu orologiu, care singur valorază banii, costă numai Cor. 3'60.

Pentru obiectele, cari nu convin, se trimite banii înapoi.

Se trimite pe lângă rambursă prin casa

Erste Krakauer Versandhaus

F. Windisch

Krakau Nr. B./IV.

Anunț

Aduc la cunoștință, că mi-am mutat cancelaria advocațională în strada Măcelarilor Nr. 14, lângă oficiul postal.

Dr. Liviu Lemény

[169] 2-3

advocat.

In *Tipografia și Librăria archidieceșană*, Sibiu, se află de vânzare

Sidoxia,

cestiunea dotațiunii archiereului ort. român din Transilvania,

de

Matei Voileanu.

Preț 30 cr.

La **Librăria Tipografiei Archidieceșane** se află de vânzare:

Ce-ți cerul de Camille Flammarion C. 1'50

Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu „ 1'—
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/2 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delătură toate umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vatemă părului. Întărește nervii atacați și slabiți, delătură și distruge toate nodurile în mușchi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter,

pentru cai și vite cornute
1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la toate suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/2 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate număröse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și mușchii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternicii și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la toate urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, forte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a se întrebuița la urdinare.

Mijloc în contra Coliceii alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 38—104